

ZEG KWEZELKE WILDE GIJ DANSEN

In de periode van 1928 tot 1937 gaf Jozef Cornelissen een zesdelig werk uit met spotnamen onder de titel *Nederlandsche Volkshumor op stad en dorp*. Daarin geeft hij meer dan 500 spotnamen weer uit het Nederlands taalgebied. Ook de Kastelse pompoenpapeters en de Lichtaartse kwezels vinden we daarin terug. De betekenis van spotnamen is meestal zeer duidelijk omdat ze door de volksmond zijn gegeven. Wanneer ze zijn ontstaan is echter niet zo makkelijk te achterhalen, juist omdat ze in de gewone spreektaal hun oorsprong vonden. De onthulling van het spreukenbeeldje in Lichtaart lijkt ons dan ook een goede gelegenheid om onze lezers even aan het werk te zetten met de volgende vraag: wanneer werd de spotnaam van de Lichtaartenaren voor het eerst geschreven of gedrukt? Het is klaar dat in de periode 1928-1937 deze toenaam al redelijk bekend moet geweest zijn in de omliggende dorpen omdat hij in het werk van Cornelissen werd opgenomen. Wie ons een tip kan geven mag die altijd e-mailen aan vic.peeters@scarlet.be.

Waar komt nu die spotnaam vandaan? Honderd jaar geleden bestond het centrum van Lichtaart maar uit één straat: de Leistraat. Daar woonden wel een aantal “ongetrouwde” dames die veel naar de kerk gingen en een deftig leven leidden. Het is alom bekend dat ze de passanten vanachter hun gordijntjes in het oog hielden en zelf min of meer onzichtbaar bleven. Al voelden heel wat voorbijgangers zich natuurlijk wel bekeken. Dat deze vrouwen hoge kwaliteitseisen stelden aan eventuele mannelijke liefhebbers kan men best vermoeden. Zou een afgewezen minnaar misschien in zijn onverwerkt liefdesverdriet de spotnaam bedacht hebben? Doorheen de tijd werd de naam van toepassing op alle Lichtaartenaren, vrouwen en mannen. Het beste wat een volk dan kan doen is de positieve kwaliteiten van die spotnaam als een eretitel beschouwen en er proberen munt uit te slaan. Want, ... is het inderdaad niet zo dat Lichtaartenaren een beetje gereserveerd zijn? Dat ze een afwachtende houding aannemen tegenover vreemdelingen? Dat ze eerst eens kijken of de nieuwelingen uit het goede hout gesneden zijn? Dat ze er onder elkaar eerst wat over babbelen! Maar ook dat... wanneer ze overtuigd zijn van de goede bedoelingen van de nieuwkomers, ze hen graag in hun midden opnemen en ze zelfs een leidende taak in het dorp toevertrouwen?

Op een ludiek wijze werd op 23 september 2007 aan het nieuwe O.C.M.W.-gebouw in de Leistraat te Lichtaart een spreukenbeeldje onthuld met de toe-

passelijke titel: "Zeg Kwezelke wilde gij dansen". Het is een initiatief van de gemeentelijke Cultuurdienst en het Spreukencomité. Het werd een prachtig kunstwerkje van een dansend koppeltje in Breugeliaanse stijl. De kunstenaar die het creëerde is Leona Sels uit Vosselaar. Zo wordt een stukje heemkunde, op de plaats zelf waar de spotnaam is ontstaan, op een artistieke wijze voor het nageslacht vastgelegd. Een heemkundige kan daar samen met de honderden aanwezigen, die met veel plezier de onthulling bijwoonden, alleen maar gelukkig om zijn. Proficiat aan alle medewerkers van dit geslaagd Spreukelfeest. Bij deze gelegenheid werd ook een borrelglaasje uitgegeven met daarop gedrukt het silhouet van het beeldje en de titel. Een setje van 6 glazen is nog steeds te verkrijgen aan de prijs van 7 euro op de toeristische dienst van Kasterlee.

